

hver eller i det Hede angaaende Følgerne af, at man gjorde det vanskeliggere at faae Lovlig i Stand, saa erkjender jeg, at den høitærede Minister havde Ret i, at det ikke burde have været anført paa det Sted i mit Fordrag, hvor det blev anført, idet det hængte sammen med den almindelige Betragtning om Lovliginstitutionens store Betydning og Vigtighed. Der var det min Hensigt nærmere at motivere, hvad jeg yttrede, at det var mindre den Beføstning, som Processer medføre, end det Fjendskab og alle de andre sjælelige Ulemper, som de førte med sig, der gjorde det vigtigt at holde over, at Lovliginstitutionen kunde vedblive at virke i den fulde Udstrækning som tidligere. Det var ikke ligeoverfor den ene eller den anden Part, at jeg omtalte det som noget meget Element, naar det var to Sagsførere, der mødte, men det var ligeoverfor Lovligmæglerne. Jeg siger, at, naar det er to Sagsførere, der møde under Lovligsprøven, saa spinder Lovligmæglerens Mægling hen til Intet, saa ville de to Herrer afgjøre Sagen, og hans Indflydelse vil være tabt. Særligt erkjender jeg, at, naar der skal møde een Sagsfører, kan der lige saa godt møde to, saa kunne de uddebattere Sagen, og da bliver det en Proces, skjøndt uden Dom, der føres for Lovligmægleren, thi Lovligmægleren vil efter sin hele Stilling ligeoverfor to juridisk dannede Mænd neppe faae Leilighed til at gribe ind. — Der er formodentlig Meget, som jeg har forglemt at svare paa af det, der kunde svares paa; men da der jo kommer en 2den Behandling efter denne, og jeg da forinden kan læse, hvad der er sagt, kan eg saa Leilighed til at tage Ordet igjen.

Krieger: Det forekommer mig, at den ærede Landsthingsmand (Sørensen), der nu satte sig, endnu havde en lille Tvivl, om der ikke hos Processkommissionen skulde have været en eller anden skummel Bagtanke med dette Lovforslags Forelæggelse. For at bidrage til, at denne Tvivl kan blive fuldstændig udryddet, skal jeg kun oplyse den Kjendsgjerning, at Processkommissionen som saadan aldeles ikke har vidst, at den høitærede Minister vilde forelægge dette Lovforslag.

Oxenbøll: Jeg bad ikke om Ordet for at forlænge Diskussionen; men den ærede sidste Taler (Sørensen) udtalte, Noget, dengang han kom tilbage til § 6, som forekommer mig at være saa urigtigt, at jeg ikke vil lade det staa uimodsagt fra min Side, skjøndt jeg maaste kunde have gjort det, da det vel saa var fremkommet fra en anden Kant. Den ærede Taler sagde, at det, han havde imod at admittere Sagsførere til at møde i Lovligkommissioner, var ingenlunde begrundet i, at han havde overset, at Forpligtelsen til personligt Møde vedblev; men sagde han, denne Forpligtelse efter Lovgivningen til at møde personlig, naar man ikke har lovligt Forsald, er allerede nu saa løs,

at den hos mange Lovligkommissærer eller i mange Lovligsretse kun er at anse som et dødt Bogstav, saaledes at Personer admittes til at lade møde ved Lovligmægtig uden Hensyn til, om de godtgjøre lovligt Forsald eller ikke. Denne Betragtning, tror jeg, er fuldkommen forfærd. Lovligkommissionerne kunne ikke afvise Noget, der møder med Lovligmagt. Naar en Mand skriver en Lovligmagt og skriver: I mit Forsald bemyndiger jeg den og den Mand til at møde, kan Lovligkommissionen ikke fordrø nogetfomhelst Bevis for, at den Paagjældende har Forsald. Det er Noget, som ikke kommer Lovligkommissionen ved. Efter Lovgivningen kan det Spørgsmaal kun komme frem, naar under Proceduren Modparten opfordrer den Part, som ikke har mødt personlig, til at godtgjøre, at han har lovligt Forsald. Det er altsaa en Bestyldning mod Lovligkommissionen, som er aldeles ubesøjet. Jeg er som sagt ikke saaledes inde i Lovligsvæsenet, at jeg jo kan tage feil, kun tror jeg ikke, at der staar Noget i Lovgivningen om en Forpligtelse for Lovligkommissionerne til at paase Forsaldets Lovlighed.

Justitsministeren (Mellermann): Jeg kan naturligvis ganske henholde mig til, hvad den ærede sidste Taler bemærkede. Det er jo aldeles klart, at Lovligkommissionen hverken har nogen Magt eller Myndighed til at fremtvinge Bevis for Forsaldets Lovlighed; den har kun at attestere, at vedkommende Part ikke mødte personlig men ved Lovligmægtig, og saa bliver det senere Rettens Sag at afgjøre, hvilke Følger det kan have for den Paagjældende. Sigeledes er det vist, at Retten ikke gjør dette af egen Drift, men kun naar der fra Modpartens Side nedlægges Paastand derom. Foruden dette er der kun eet Punkt endnu, som jeg kunde ønske at omtale med et Par Ord, nemlig Spørgsmaalet om Betimeligheden af dette Lovforslags Fremkommen. Det er en Misforstaaelse af den ærede Landsthingsmand, der har udtalt sig herom, naar han har ment, at jeg i Motiverne skulde have indrømmet, at der hos Befolkningen ikke følte nogen Trang til Bestemmelser af denne Art, og at man alligevel var fremkommen dermed. Det, jeg har skrevet i Motiverne, er, at jeg ikke veed af, at der her i Landet hos Befolkningen har gjort sig noget Ønske gjældende om at blive af med den tvungne Lovligmægling overhoved, saaledes som Tilfældet er paa mange andre Steder; man kan, om jeg maa udtrykke mig saaledes, ikke hos os sige, at der hos Befolkningen har yttret sig noget Ønske om at blive af med dette Statsformynderskab, som her ganske vist i en enkelt Retning udøves for Folket. Netop derfor har jeg heller ikke foreslaaet at afskaffe den tvungne Lovligmægling, men kun foreslaaet nogle enkelte Forandringer i Lovgivningen om Lovligsvæsenet, og hvad disse enkelte Forandringer angaar, som foreligge i dette Lovforslag,